

Zarządzenie 2/2015/16

w sprawie: procedur postępowania w sytuacjach trudnych w relacjach uczeń-uczeń i uczeń –nauczyciel

Podstawy prawne stosowanych procedur:

1. Ustawa o systemie oświaty z 7. 09.1991 r.- art. 33 ust. 1, (Dz. U. z 2004, nr 256, z p. zm.).
2. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z 26.10.1982 r. (Dz. U. z 2002 nr 11, p. 109).
3. Zarządzenie nr 590/03 KG Policji z 24.10.2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
4. Ustawa z 26.10.1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich. (Dz. U. z 2002 nr 11, p. 109).

Zasady ogólne:

1. Postępowanie w sytuacjach kryzysowych z udziałem ucznia, powinno być prowadzone w możliwie najszybszym czasie i przy zapewnieniu bezpieczeństwa ucznia.
2. Uczeń i jego rodzice mają prawo do pełnej informacji o sytuacji i podjętych przez szkołę działaniach ich dotyczących.
3. Osobą odpowiedzialną na terenie szkoły za respektowanie praw ucznia jest Dyrektor Szkoły. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie respektowania praw ucznia jest pedagog.
4. Uczniowie wykraczający poza normy i zasady zachowania akceptowane w szkole ponoszą sankcje przewidziane w Karcie Praw i Obowiązków Ucznia oraz WSO.
5. Pedagog/psycholog szkolny jest zobowiązany omówić z daną klasą każdą opisaną trudną sytuację i pozostawać do dyspozycji każdego ucznia oraz ustalić plan zajęć/warsztatów z klasą.

§ 1

Zarządzam wprowadzenie na terenie szkoły określonych procedur postępowania w sytuacjach trudnych, tj.

Załącznik nr 1 W przypadku podejrzenia zaistnienia faktu kradzieży na terenie szkoły

Załącznik nr 2 Wobec ucznia sprawcy czynu karalnego oraz ucznia poszkodowanego i świadków

Załącznik nr 3 Na wypadek ujawnienia agresji (bójki, wulgarnego zachowania, uszkodzenia ciała ucznia)

Załącznik nr 4 Na wypadek niewłaściwego zachowania się uczniów wobec nauczycieli i innych pracowników szkoły

Załącznik nr 5 Wobec ucznia z zaburzeniami zachowania lub zaburzeniami psychicznymi (posiadającego opinię pp lub orzeczenie), który zachowuje się agresywnie w stosunku do innych lub siebie

Załącznik nr 6 W przypadku agresywnego zachowania rodzica lub opiekuna na terenie szkoły

Załącznik nr 7 W przypadku wystąpienia zjawiska cyberprzemocy i stalkingu

Załącznik nr 8 W przypadku zamachu samobójczego ucznia na terenie szkoły

Załącznik nr 9 W przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej poza szkołą

Załącznik nr 10 W przypadku samookaleczenia ucznia

§ 2

W przypadku wystąpienia na terenie szkoły sytuacji trudnych wymienionych w § 1 zaleca się zastosowanie właściwych do okoliczności procedur ujętych w załącznikach od 1- 10.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 15 grudnia 2015 r.

Procedura postępowania nauczycieli w przypadku podejrzenia zaistnienia faktu kradzieży na terenie szkoły

1. Nauczyciel przyjmując zgłoszenie o kradzieży, dokonuje analizy zaistniałego wydarzenia.
2. W przypadku podejrzenia, że kradzież miała miejsce, ustala poszkodowanego i ewentualnego sprawcę. O wyniku rozmowy informuje wychowawcę/asystenta wychowawcy.
3. W przypadku zaistnienia kradzieży wychowawca doprowadza do naprawy szkody. Jeżeli jest to niemożliwe, wzywa na rozmowę rodziców/prawnych opiekunów sprawcy, przekazuje im uzyskane informacje i ustala sposób zadośćuczynienia poszkodowanemu. Informuje o zdarzeniu rodziców /prawnych opiekunów poszkodowanego. Jednocześnie odnotowuje w klasowym „Dzienniku zachowania” sytuację poprzez wpisanie sprawcy stosownej uwagi.
4. W przypadku kradzieży rzeczy wartościowych (pieniądze, złota biżuteria, itp.) wychowawca stosuje karę zgodną z WSO oraz powiadamia o problemie pedagoga i dyrektora szkoły. Dyrektor informuje rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego o zaistniałym zdarzeniu oraz wzywa do szkoły rodziców /prawnych opiekunów sprawcy w celu przeprowadzenia z nimi rozmowy odnośnie zachowania dziecka i zobowiązania ich do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
5. Dyrektor, oceniając skalę zdarzenia, podejmuje decyzję o zgłoszeniu sprawy policji.
6. W przypadku niestawienia się rodziców/ prawnych opiekunów do szkoły dyrektor zawiadamia policję lub sąd rodzinny, celem podjęcia działań zmierzających do zdiagnozowania przyczyn powstania problemu.

Procedura postępowania wobec ucznia sprawcy czynu karalnego oraz ucznia poszkodowanego i świadków

1. Nauczyciel przyjmuje informację o zdarzeniu, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków, i w razie potrzeby prowadzi do pielęgniarki, a klasę zostawia pod opieką innego nauczyciela/pracownika lub powierza ucznia pod opiekę pedagogowi/psychologowi/dyrektorowi (wezwanie telefoniczne lub osobiste).
2. Nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie jedną z w/w osób i niezwłocznie wraca na zajęcia.
3. Jeśli taka informacja nie została przekazana, wychowawca i/lub dyrektor informuje o sprawie pedagoga/psychologa szkolnego.
4. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub/i życia, dyrektor lub pedagog/psycholog wzywa lekarza.
5. Dyrektor i/lub pedagog/psycholog szkolny w dostępny sposób sprawdza wiarygodność informacji, ustala okoliczności (czy do zdarzenia doszło na terenie szkoły, czy w czasie zajęć lekcyjnych, kto był sprawcą), zabezpiecza dowody. Następnie wyznacza sprawcom i poszkodowanemu oddzielne pomieszczenia.
6. W uzasadnionych przypadkach dyrektor szkoły wzywa policję, która zabezpiecza ślady popełnionego przestępstwa, ustala świadków zdarzenia, przeprowadza rozmowy z poszkodowanymi i podejrzanymi.
7. Pedagog/psycholog lub dyrektor wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) pokrzywdzonego i sprawcy/sprawców czynu, których informuje o zaistniałym zdarzeniu. Jeśli rodzice nie mogą przybyć do szkoły natychmiast, ustala się ich termin przybycia.
8. Jeżeli czyn nie jest ścigany z urzędu, dyrektor podejmuje decyzję, jakie środki wychowawcze i dyscyplinarne zastosuje wobec sprawcy/sprawców.
9. Gdy rodzice/opiekunowie prawni sprawcy odmawiają współpracy ze szkołą, a nieletni sprawca sprawiał wcześniej problemy wychowawcze, dyrektor zawiadamia policyjny wydział do spraw nieletnich i/lub sąd rodzinny.
10. Gdy czyn sprawcy/sprawców ma znamiona przestępstwa ściganego z urzędu, dyrektor zawiadamia policję lub prokuratora.
11. Niezależnie od działań policji pedagog/psycholog lub/i wychowawca podejmują działania wychowawcze i terapeutyczne w stosunku do sprawcy/sprawców, poszkodowanego oraz świadków.

Procedura postępowania nauczycieli na wypadek ujawnienia agresji (bójki, wulgarnego zachowania, uszkodzenia ciała ucznia)

1. Nauczyciel będący świadkiem zdarzenia udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy przedmedycznej (jeżeli zachodzi taka potrzeba), zgłasza sprawę wychowawcy/asystentowi wychowawcy sprawcy i poszkodowanego.
2. Wychowawcy/asystenci wychowawców poszkodowanego i sprawcy przeprowadzają z uczniem rozmowę wyjaśniająco-ostrzegawczą. Jednocześnie wychowawca sprawcy odnotowuje w klasowym „Dzienniku zachowania” zaistniałą sytuację poprzez wpisanie sprawcy uwagi.
3. W sytuacji, gdy dany uczeń lub grupa uczniów notorycznie bije się, zachowuje się wulgarnie, wychowawca wzywa na rozmowę do szkoły rodziców/prawnych opiekunów popadających w konflikty z kolegami i zgłasza sprawę pedagogowi, który wspólnie z rodzicami/prawnymi opiekunami i wychowawcą podejmują działania naprawcze.
4. Jeżeli rodzice/prawni opiekunowie odmawiają współpracy lub nie stawiają się do wychowawcy, ten zgłasza sprawę do dyrektora, który pisemnie wzywa rodziców/prawnych opiekunów do stawienia się do szkoły.
5. W przypadku niestawienia się rodziców/prawnych opiekunów do szkoły na pisemne wezwanie dyrektora, dyrektor zawiadamia policję lub sąd rodzinny, celem podjęcia działań zmierzających do zdiagnozowania przyczyn niemożliwości rozwiązania problemu.
6. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkanie z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia policję lub sąd rodzinny. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

Procedura postępowania nauczycieli na wypadek niewłaściwego zachowania się uczniów wobec nauczycieli i innych pracowników szkoły

- **Zniewaga** – art.216 kk to zachowanie wyrażające pogardę dla innej osoby wyrażoną w postaci epitetu słownego, pismem, wizerunkiem obelżywym, gestem, działaniem bądź zaniechaniem – **ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego,**
- **Naruszenie nietykalności cielesnej** – art.217 kk – uderzenie, kopnięcie, popchnięcie, oplucie, przewrócenie, rzucenie jakimś przedmiotem, oblanie wodą - **ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego,**
- **Zmuszanie do określonego zachowania** – art. 191 kk to użycie wobec osoby przemocy fizycznej (przytrzymanie, wypchnięcie z pomieszczenia, niewpuszczenie do pomieszczenia) albo groźby w celu zmuszenia osoby do określonego zachowania, zaniechania- niezgodnego z wolą tej osoby – **ściganie następuje z urzędu,**
- **Groźba karalna** – art. 190 kk – to groźenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę, lub na szkodę osób jej najbliższych. Groźba może być skierowana przeciwko osobie - pobicie, zabicie, okaleczenie, fałszywe oskarżenie itp. lub przeciwko mieniu osoby – zniszczenie samochodu, spalenie domu, wybite szyb w mieszkaniu – **ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.**

1. W przypadku niewłaściwego zachowania ucznia wobec nauczyciela lub innego pracownika szkoły, pokrzywdzony zgłasza ten fakt wychowawcy klasy, pedagogowi/psychologowi szkolnemu lub dyrekcji szkoły.

2. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przedstawia im zaistniałą sytuację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. Zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, zadośćuczynienia i przeproszenia nauczyciela lub innego pracownika szkoły, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Z przeprowadzonej rozmowy sporządza notatkę, którą podpisują wszyscy uczestnicy spotkania.

3. W przypadku niestawienia się rodziców/prawnych opiekunów do szkoły na pisemne wezwanie dyrektora, dyrektor zawiadamia policję lub sąd rodzinny, celem podjęcia działań zmierzających do zdiagnozowania przyczyn niemożliwości rozwiązania problemu.

4. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkanie z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia policję lub sąd rodzinny. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

Procedura postępowania wobec ucznia z potwierdzonymi opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej zaburzeniami zachowania lub zaburzeniami psychicznymi, który zachowuje się agresywnie w stosunku do innych lub siebie

1. Nauczyciel wzywa telefonicznie (lub wysyłając wybranego ucznia) pedagoga/psychologa; podczas ich nieobecności, dyrektora szkoły lub wyznaczonego przez niego pracownika.
2. W sytuacjach skrajnych wychodzi z klasą, zostawiając ucznia pod opieką innego nauczyciela, czeka na przybycie którejś z w/w osób.
3. Nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy i pedagoga/psychologa szkolnego.
4. Wychowawca lub pedagog/psycholog informuje o zdarzeniu dyrektora szkoły.
5. Jeżeli stan ucznia/uczniów wskazuje na zagrożenie zdrowia i/lub życia, dyrektor lub pedagog/psycholog wzywa pielęgniarkę szkolną lub pogotowie.
6. Wychowawca klasy lub/i psycholog/pedagog przeprowadzają rozmowy z poszkodowanym uczniem, o ile taki był, oraz ewentualnymi świadkami.
7. Wychowawca klasy lub pedagog/psycholog zawiadamia lub/i wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) chorego ucznia.
8. Wychowawca jest zobowiązany skontaktować się z rodzicami poszkodowanego (jeśli taki był), w razie potrzeby wezwać ich do szkoły.
9. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni współpracują ze szkołą, ustala się działania wobec chorego ucznia (takie jak np. wizyta u lekarza, rozmowy z wychowawcą i pedagogiem, terapia psychologiczna, monitoring zachowania prowadzony przez wychowawcę i zespół klasowy), wobec poszkodowanego (takie jak np. rozmowy z wychowawcą i pedagogiem, terapia psychologiczna, zadośćuczynienie) i świadków (rozmowy wychowawcze).
10. Ze wszystkich rozmów sporządza się notatkę służbową.
11. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni chorego ucznia nie współpracują ze szkołą lub podjęte działania są nieskuteczne, akty agresji są częste, to dyrektor zawiadamia sąd rodzinny, ewentualnie w zależności od skali zdarzenia, policję.
12. Gdy akty agresji są częste i stanowią zagrożenie dla innych uczniów, a działania szkoły i rodziców nie przynoszą pozytywnych rezultatów, sprawca może zostać skreślony z listy uczniów, z uwzględnieniem wskazanych w „Karcie Praw i Obowiązków Ucznia” kolejnych konsekwencji, w sposób przewidziany w statucie szkoły.

Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania rodzica lub opiekuna na terenie szkoły

Gdy nauczyciel jest świadkiem używania agresywnego zachowania osoby dorosłej wobec ucznia ma bezwzględny obowiązek zareagowania.

Nauczyciel:

1. Zapewnienia bezpieczeństwa uczniowi przez np.: stanięcie między uczniem, a osobą dorosłą, odizolowanie ucznia od agresywnej osoby dorosłej, doprowadzenie do opuszczenia przez osobę dorosłą pomieszczenia w którym się znajdują.
2. Powierza ucznia pod opiekę innego nauczyciela/pracownika szkoły.
3. Próbuje uspokoić osobę dorosłą.
4. Podejmuje próbę wyjaśnienia sytuacji.
5. W przypadku narastającej agresji wzywa pomoc.
6. Powiadamia dyrektora szkoły.
7. Dyrektor szkoły zawiadamia o sytuacji rodziców dziecka, wobec którego agresywnie zachowała się osoba dorosła.
8. W uzasadnionym przypadku dyrektor wzywa policję.
9. Powiadamia wychowawcę klasy.
10. Nauczyciel sporządza i przekazuje dyrektorowi notatkę służbową.

Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy i stalkingu

Do zjawisk związanych z cyberprzemocą i stalkingiem zalicza się:

- Robienie zdjęć innym osobom telefonem komórkowym bez zgody rodziców/opiekunów prawnych,
- Zamieszczanie w Internecie zdjęć osób bez ich zgody, a szczególnie przy ich sprzeciwie, Włamania na pocztę elektroniczną, strony internetowe, kradzież treści zamieszczonych na prywatnych stronach internetowych,
- Stalking (nękanie przy pomocy Internetu, telefonów komórkowych),
- Groźby i znieważania wysyłane za pomocą Internetu lub telefonów komórkowych, Umieszczanie wulgarnych treści w Internecie, publikacja ich w miejscach masowego dostępu dzieci i młodzieży,
- Bezprawne wykorzystywanie informacji.

W przypadku zaistnienia w szkole sytuacji związanych z cyberprzemocą lub stalkingiem, wprowadza się następujące procedury postępowania:

1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy lub stalkingu (zgłoszenie przez uczniów, rodziców, świadków zdarzenia, nauczycieli). Stworzenie warunków do bezpiecznego zgłoszenia zdarzenia karalnego (zapewnienie anonimowości osobie zgłaszającej, szczególnie dziecku).
2. O zdarzeniu informowany jest wychowawca klasy, w której zaistniała sytuacja cyberprzemocy/stalkingu.
3. Wychowawca przekazuje informację o zdarzeniu pedagogowi/psychologowi szkolnemu.
4. Wychowawca z pedagogiem/psychologiem ustalają okoliczności zdarzenia oraz świadków.
5. W uzasadnionych przypadkach w procedurę włącza się nauczyciela informatyki, który pomaga zabezpieczyć dowody i/lub ustalić tożsamość sprawcy czynu.
6. Wszystkie dowody zastosowanej cyberprzemocy/stalkingu zbiera wychowawca wraz z pedagogiem/psychologiem.
7. Wychowawca/pedagog/psycholog podejmują działania na rzecz natychmiastowego przerwania aktu cyberprzemocy/stalkingu (np. zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału, żądanie natychmiastowego usunięcia wszystkich filmów ośmieszających z telefonu sprawcy itp.).
8. O zaistniałej sytuacji pedagog szkolny lub wychowawca informują dyrektora szkoły.
9. W przypadkach uzasadnionych dyrektor/pedagog przekazuje informacje Policji.

10. W przypadku prowadzenia przez Policję na terenie szkoły czynności służbowych zgodnych z prawem, dyrektor ma obowiązek umożliwić ich wykonywanie.

11. Dyrektor udostępnia pomieszczenia, w których policja może przeprowadzić rozmowę z uczniem, dokonać przeszukania przedmiotów należących do ucznia, z zachowaniem poufności i dobra dziecka. Czynności te wykonywane są w obecności dyrektora, pedagoga/psychologa lub innego wyznaczonego nauczyciela.

12. Dyrektor szkoły informuje rodziców i w razie konieczności prosi o przybycie na miejsce.

13. Gdy sprawcą jest uczeń szkoły, pedagog/psycholog prowadzi rozmowę, ustalając przyczyny dokonania cyberprzemocy/stalkingu. W uzasadnionych wypadkach należy udzielić sprawcy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, celem uniknięcia na przyszłość podobnych zachowań.

14. Kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi sprawcy celem omówienia zachowania dziecka, zapoznania z materiałem dowodowym oraz decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka.

15. Wobec sprawcy wyciąga się konsekwencje zgodne z załącznikiem do WSO.

16. Uczeń, który dokonał cyberprzemocy/stalkingu jest monitorowany przez pedagoga i wychowawcę, celem zapobiegania aktom zemsty na osobach poszkodowanych.

17. Jeśli sprawca jest nieznany, należy – o ile to możliwe - dokonać natychmiastowego przerwania aktu cyberprzemocy/stalkingu, np. powiadamiając Policję.

18. Wobec ofiary cyberprzemocy/stalkingu wychowawca podejmuje działania ochronne i wspierające. Zapewnia ucznia, że dobrze zrobił zgłaszając zdarzenie. Radzi, jak powinien postąpić, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa.

19. Sytuacja dziecka, które padło ofiarą przemocy, musi być monitorowana, aby nie dopuścić do dalszych działań przemocowych lub odwetowych ze strony sprawcy. Podobnie należy postąpić wobec świadków.

20. Rodzice/opiekunowie prawni dziecka - ofiary winni być natychmiast poinformowani o sposobie rozwiązania sytuacji związanej z cyberprzemocą/stalkingiem.

21. Z zaistniałego zdarzenia należy sporządzać przez cały czas wyjaśniania sprawy, notatki służbowe, w których zawarte będą daty i miejsca rozmów, personalia osób biorących udział w wyjaśnianiu spraw, opisy przebiegu wydarzeń oraz podpisy świadków zdarzenia i wyjaśniania sprawy.

Procedura postępowania w przypadku zamachu samobójczego ucznia na terenie szkoły

I. Wychowawcy/asystenci wychowawcy, pedagog/psycholog szkolny, jak i wszyscy nauczyciele monitorują stan psychiczny uczniów, reagują na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji.

II. Działania interwencyjne:

- należy ustalić i potwierdzić rodzaj zdarzenia;
- nie wolno pozostawić ucznia samego;
- należy usunąć wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru;
- bez rozgłosu należy przeprowadzić ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce;
- należy zebrać wstępnie informacje o okolicznościach zdarzenia;
- wezwać pomoc (pogotowie, policję, straż), jeśli potrzeba;
- zadbać, żeby interwencja służb przebiegała dyskretnie;
- nauczyciel powinien towarzyszyć uczniowi;
- niezwłocznie należy powiadomić o zdarzeniu dyrektora szkoły - dyrekcja zawiadamia jednostkę sprawującą nadzór nad szkołą;

1. Nauczyciel zawiadamia wychowawcę i pedagoga/psychologa szkolnego, informuje o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka); w razie potrzeby podejmuje niezwłocznie działania w celu ratowania życia i zdrowia poszkodowanego w szczególności wzywa odpowiednie służby oraz zapewnienia w miarę możliwości opiekę psychologa.

2. Wychowawca powiadamia rodziców/ opiekunów prawnych.

3. Należy chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami, itp.).

III. Działania naprawcze:

dokonanie diagnozy ryzyka ponowienia zamachu uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi;
bezwzględne skonsultowanie dalszej strategii z PPP lub placówką opieki zdrowotnej;
podjęcie próby zmobilizowania rodziny, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo, wzmocniła wzajemne więzi.

Procedura postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej poza szkołą

1. Dyrektor Szkoły powiadamia nadzór pedagogiczny o zdarzeniu.
2. Dyrektor Szkoły organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia i nauczycieli.
3. Wychowawcy informację o śmierci ucznia przekazują na forum swoich klas, należy unikać informowania uczniów na forum szkoły.
4. Przekazywany komunikat należy ograniczyć do minimum.
5. Należy nie dopuścić do doszukiwania się w tragicznym zdarzeniu sensacji, zbytniego rozgłosu.
6. Nie wolno wspominać, ani opisywać metody samobójstwa a także miejsca, w którym je popełniono.
7. Należy unikać nadmiernych uproszczeń, lepiej podkreślać że jest to skutek interakcji wielu czynników.
8. Na każdym kroku mocno podkreślać, że samobójstwo nie jest metodą radzenia sobie z problemami osobistymi. Przypomnieć, do jakich osób lub instytucji uczniowie mogą i powinni zgłaszać się, gdy mają problemy, zarówno z nauką, jak i osobiste.
9. Przede wszystkim nie należy dopuścić, aby którykolwiek z uczniów utożsamiał się z samobójcą i poprzez pryzmat tragicznego zdarzenia widział sposób na rozwiązanie swoich problemów.

Procedura postępowania nauczycieli w przypadku samookaleczenia ucznia

- I. W przypadku, kiedy uczeń dokonuje samookaleczenia należy:
 1. Uniemożliwić uczniowi dokonywania samookaleczenia;
 2. Zapewnić pomoc medyczną - udzielić pierwszej pomocy, powiadomić pielęgniarkę szkolną
 3. Powiadomić Dyrektora Szkoły, wychowawcę klasy oraz szkolnego psychologa/pedagoga;
 4. Wezwać rodziców ucznia i poinformować ich o zdarzeniu oraz o możliwości udzielenia pomocy psychologicznej w szkole, zobowiązać do konsultacji psychiatrycznej.
 5. Udzielić opieki psychologicznej uczniom, którzy byli świadkami zdarzenia.

- II. W przypadku zauważenia/dowiedzenia się (od rodziców, kolegów, ucznia), że uczeń ma ślady po samookaleczeniu:
 1. Powiadomienie Dyrektora Szkoły, szkolnego psychologa/pedagoga i wychowawcę klasy.
 2. Psycholog/pedagog szkolny w obecności wychowawcy klasy przeprowadzają rozmowę z uczniem.
 3. Wychowawca lub psycholog/pedagog szkolny wzywają do szkoły rodziców ucznia i powiadamiają ich o zaistniałej sytuacji. Zobowiązują rodziców do konsultacji specjalistycznej (psychiatra, psycholog).
 4. Wychowawca informuje rodziców o możliwości udzielenia wsparcia psychologicznego w szkole.